

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด ที่สร้างขึ้น

สมมุติฐานการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 14 แผน ใช้เวลาสอน 14 ชั่วโมง

2. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 14 ชุด

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการจัดการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

2. หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ของคะแนนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่าน

เชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4. เปรียบเทียบคะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบนัยสำคัญแบบ t - test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 89.50 / 91.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 89.50 / 91.35 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดประจำแผนการจัดการเรียนรู้และคะแนนจากการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน ของนักเรียนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 89.50 และค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 91.35 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาเอกสาร หลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การวิเคราะห์เนื้อหาอย่างละเอียด ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ออกเป็น 7 เรื่อง ๆ ละ 2 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลาในการสอนแผนละ 1 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังได้รับการตรวจแก้ไข และข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนได้ผ่านการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล แล้วว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสอนโดยวิธีค้นพบของ บรูเนอร์ที่อ้างว่า การสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการค้นพบ เป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพราะจะเป็นการ (1) เพิ่มพูนสติปัญญาของผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะต้องหาทางแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น (2) ช่วยการจำได้ดีกว่าการเรียน โดยวิธีอื่น ๆ (3) ช่วยในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือการถ่ายโยง (Transfer) ได้ดีกว่าวิธีอื่น ๆ (4) ช่วยทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น และ (5) ช่วยทำให้ผู้เรียนภูมิใจว่าตนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (สุรางค์ โคว์ตระกูล. 2533 : 205)

จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุทำให้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธวัช บูชาจันทร์กุล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านในใจ โดยใช้แผนภาพ (Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านในใจ โดยการสร้างแผนภูมิ มีประสิทธิภาพ 80.91/80.13 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และ รัชณี ภาเข็ม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาแผนการสอนเขียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนภูมิประกอบกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 24 คน ผลการวิจัย พบว่า แผนการสอนเขียนโดยใช้แผนภูมิประกอบ มีประสิทธิภาพ 79.16/76.05 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนนำความคิดหรือข้อเท็จจริงมาเขียนเป็นแผนภาพเพื่อให้จำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ดีกว่าการอ่านตำราหลาย ๆ ครั้ง เพราะตำราบรรยายด้วยคำพูด แต่แผนผังได้จัดเรื่องราวเป็นเครื่องหมายหรือแผนภาพ จึงทำให้ผู้เรียนจำเรื่องราวได้อย่างแม่นยำ ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องอาศัยทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และใช้ความคิดรวบรวมความรู้ ข้อเท็จจริงมาจัดทำแผนผัง เป็นการเสริมแรงการเรียนรู้ทำให้การเรียนรู้มีความหมายมากขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎี

สัมพันธเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ (Thordike) ที่ว่า การเสริมแรง รางวัล หรือความสำเร็จ จะส่งเสริมการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น (ประสาท อิศรปริดา. 2538 : 220) จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธวัช บูชาจันทร์กุล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านในใจโดยใช้แผนภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านในใจโดยใช้แผนภาพมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่นำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้ควรศึกษากระบวนการที่ใช้ในการสอนให้เข้าใจ เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สมาชิกในกลุ่มไม่รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันนักเรียนเก่งในกลุ่มไม่ใช่สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือ ดังนั้น ครูผู้สอนควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และกระบวนการทำงานกลุ่ม

1.3 ครูผู้สอนควรเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคน / กลุ่ม อาจใช้เวลาในการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้น ครูผู้สอนควรคอยติดตาม ให้การสนับสนุน ส่งเสริมผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเจตคติ และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับ การสอนโดยใช้แผนผังความคิด

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ แผนผังความคิด ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ เช่น เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์หรือการเขียนเรียงความ เป็นต้น

2.3 ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนแบบอื่นใน เนื้อหาอื่น และระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป